

Dag 1 Programma

28, 29 en 30 november 2012

DRIE DAGEN
BIOBASED ECONOMY
EMMEN

GROENE CHEMIE
BEWEGING IN DE MARKT!

Themadag Applied Sustainable Plastics

**Een kennisdag over grondstof,
productie en ontwerp**

Programma

De biobased economy in Noord-Nederland is volop in beweging om de kansen voor groene chemie optimaal te benutten.

Omdat er veel initiatieven, projecten, kennisinstellingen zijn die u willen laten kennis maken met actuele mogelijkheden en innovaties, zijn drie inspirerende evenementen in één stad op drie aansluitende dagen samengebracht. Op 28, 29 en 30 november 2012 staat de groene chemie in Emmen.

Wij nodigen u graag uit voor drie dagen biobased economy in Emmen. Een vol en gevarieerd programma voor de leverancier, de producent, de specialist, de ondernemer en de bestuurder.

De drie dagen zijn uitstekend als losse evenementen te bezoeken, maar vormen samen een inspirerend geheel voor iedereen die wil kennismaken met de praktijk, bijgepraat wil worden met nieuwe kennis, het eigen netwerk sterk wil laten groeien en ondernemingskansen volop wil benutten.

Inschrijven kan via
www.biobased-society.nl

Volg ons op twitter via
[@biobasedsociety](https://twitter.com/biobasedsociety) of [#bbe2012](https://twitter.com/bbe2012)

Kunststoffen zijn een geliefd materiaal om in te ontwerpen en te produceren. De themadag Applied Sustainable Plastics gaat in op de mogelijkheden van duurzame kunststoffen. Na een introductie over de huidige stand van zaken met betrekking tot materialen en technieken, gaat het over de toepassingen van bioplastics en andere gerecyclede kunststoffen.

Locatie

Locatie van de dag is het kenniscentrum voor duurzame kunststoffen in Emmen, Stenden Polymore Research & Education (Stenden PRE). Stenden PRE beschikt over uitgebreide laboratorium- en testfaciliteiten en richt zich met name op open innovatie waarbij onderzoek en onderwijs op het gebied van upcycling, biopolymeren en slimme materialen centraal staat. Tijdens de themadag krijgt u een kijkje in de keuken!

Voor wie?

Vakinhoudelijke specialisten, productontwerpers/-ontwikkelaars, spuitgieters, granulaatleveranciers, engineers.

Tijdens de themadag is er ook gelegenheid om te exposeren. Voor leden van het Mikrocentrum High Tech Platform is dit gratis. De kosten voor niet leden bedragen € 450,-. Voor meer informatie hierover kunt u contact opnemen met het Mikrocentrum, telnr. 040-296 9934

- 10.30 uur **Ontvangst**
- 11.00 uur **Opening** door dagvoorzitter Rudy Folkersma, *Projectleider Stenden PRE en Lector Duurzame Kunststoffen*
- 11.05 uur **Welkomstwoord Mikrocentrum**
Door Ruud Gommers, *Manager Themadagen Mikrocentrum*
- 11.15 uur **Inleiding, met overzicht van materialen / stand der techniek**
Door Rudy Folkersma, *Projectleider Stenden PRE en Lector Duurzame Kunststoffen*
- 11.45 uur **Biobased materiaal... een alternatief of een welkome aanvulling**
Door Joop Onnekink, *Senior Consultant Pezy Product Innovation*
- 12.15 uur **Lunch / kennisexpo**
- 13.15 uur **De mogelijkheden van bioplastics**
Door Christiaan Bolck, *Programmamanager biobased materials Wageningen UR en innovatiecoach DPI ValueCentre*
- 13.45 uur **Design for recyclebility**
Mark-Olof Dirksen, *Senior Engineer en Harm Peters, graduate Philips Consumer Lifestyle*
- 14.15 uur **Koffie- en theepauze**
- 14.45 uur **Rondleiding bij Stenden PRE en Stenden MyConcept**
- 15.45 uur **Biodegradable balloon ribbons and clips**
Door Bas Krins, *Director R&D Applied Polymer Innovations Institute*
- 16.15 uur **De route van biogranulaat naar eindproduct, niet anders dan bij "traditionele" plastics**
Door Jaap van Heemst, *R&D Manager Tosaf Benelux B.V.*
- 16.45 uur **Afsluiting** door dagvoorzitter Rudy Folkersma, *Stenden PRE*
- 17.00 uur **Afsluitende borrel**

DATUM: woensdag 28 november

TIJD: 10.30 - 17.30 uur

LOCATIE: Stenden Hogeschool, Emmen

KOSTEN DEELNAME: € 245,- excl. BTW (leden Mikrocentrum High Tech Platform), € 295,- excl. BTW (reguliere deelname)

Dag 2 Programma

Congresdag Transitie naar een groene economie, Noord-Nederland bruist! Marktdag Biopolymeren, Vezels & Textiel

28, 29 en 30 november 2012

DRIE DAGEN
BIOBASED ECONOMY
EMMEN

GROENE CHEMIE
BEWEGING IN DE MARKT!

Congres

Wat gebeurt er concreet in Noord-Nederland in de groene economie? Verschillende projecten laten de enorme mogelijkheden van nieuwe hoogwaardige toepassingen zien. Op 29 november maakt u kennis met Agrobiopolymeren, BioCAB en BioBrug. De dag is een kennistransfer die in hoog tempo zichtbaar maakt welke mogelijkheden deze projecten voor het MKB bieden. Het programma zet in de etalage wat al gerealiseerd is en wat er op dit moment in de regio gebeurt. Een must voor iedereen die bij wil blijven met innovaties in de markt.

Marktdag

Naast het congres vindt ook de DPI Marktdag Biopolymeren plaats, met als specifiek onderwerp: 'Vezels en Textiel'. Kiest u in het middagprogramma voor de Marktdag, dan staan uw eigen producten en processen centraal. Leveranciers van commercieel beschikbare biokunststoffen en -additieven en leveranciers van biobased vezels en textiel presenteren de nieuwste ontwikkelingen. Daarna is het mogelijk om één-op-één met de grondstofleveranciers en productleveranciers te praten.

Voor wie?

Congres: De ondernemer die projecten zoekt, maar ook voor kenniswerkers en beleidsmakers. Uit zowel Nederland, als Duitsland.

Marktdag: Bedrijven die geïnteresseerd zijn in de huidige toepassingsmogelijkheden en eigenschappen van biopolymeren. Actief in de sectoren: textiel, meubeltextiel, geotextiel, kleding, mode, garens, non-wovens, tapijt, vezel- en textieltoepassingen in weg- en waterbouw, automotive, etc. Adviseurs en onderwijsinstellingen behoren niet tot de doelgroep.

Ochtendprogramma Congres

- 09.30 uur **Ontvangst**
- 10.00 uur **De transitie naar een groene economie, in Noord Nederland bruist!**
Wilma Mansveld, *gedeputeerde Provincie Groningen en voorzitter van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)* en Bouke Arends, *wethouder van de gemeente Emmen*
- 10.15 uur **Jaap Jepma; onze gids van de dag**
- 10.30 uur **Recyclebare en groene materialen voor duurzame consumenten artikelen**
Arno de Vet, *Director Innovation Domestic Appliances Philips Consumer Lifestyle*
- 11.00 uur **Nieuwe materialen uit bestaande teelten**
Alex Benschop, *Manager New Business Development Royal Cosun*
- 11.30 uur **De praktische invulling op ECOMunity in Oosterwolde**
Anne Jan Zwart, *directeur van de ECOstyle Groep, initiator van het ECOMunitypark Oosterwolde*
- 12.00 uur **Lunch**
Tijdens lunch Algemene Ledenvergadering NRK Biobased

*Er zijn volop kansen in de markt.
Doe mee! Ontmoet en vind nieuwe partners!*

DATUM: donderdag 29 november

TIJD: 9.30 - 18.00 uur

LOCATIE: Stenden Hogeschool, Emmen

KOSTEN DEELNAME: € 75,- excl. BTW

Middagprogramma 1 Congres

- 13.30 uur **Kansen (noordelijke) bedrijvigheid in de transitie naar een Biobased Society**
Eisse Luijtjens, *Manager Ontwikkeling en Innovatie Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij (NOM)*
- 13.45 uur **Het Agrobiopolymeren project: de praktische toepassing van biopolymeren**
Toelichting door Anita Buijs, *Interreg projectmanager Eems Dollard Regio*
ELEVATOR PITCHES AGROBIOPOLYMEREN
1) **Productontwikkeling met biopolymeren;** door Jan Jager, *API Institute*
2) **Composteerbaar tentoonstellingstapijt;** door Mike de Lange, *Edel Tapijt*
3) **Bandweefsel;** door Matthias Scheibner, *Güth & Wolf (onder voorbehoud)*
- 14.20 uur **Het BioCAB project: afval is grondstof voor vezels, groene chemie en mineralen**
Toelichting door Annita Westenbroek, *Directeur Dutch Biorefinery Cluster*
ELEVATOR PITCHES BIOGAB
1) **Waardevolle vezels voor papier uit onverwachte hoek!! (deelproject BioFib);** door Klaas van der Vliet, *Smurfit Kappa Solid Board*
2) **Nutriënten uit afval: daadwerkelijk alternatief voor kunstmest? (deelproject BioNPK);** door Tjitse Bouwkamp, *Hoofdproductieschap Akkerbouw*
3) **Groene bouwstenen voor het verpakken van groente en fruit! (deelproject BioSyn);** door Alies Gonlag, *NNZ*
- 14.55 uur **Pauze**
- 15.15 uur **Het BioBrug project: wetenschap en industrie gezamenlijk sterk op weg naar de Biobased Society**
Toelichting door Gert Jan Euverink, *Professor Producten en Processen voor Biotechnologie in de Biobased Economy Rijksuniversiteit Groningen*
ELEVATOR PITCHES BIOBRUG
1) **Driven by nature;** door Sereh Simons, *BioMCN*
2) **Echte schoonheid verwelkt niet;** door Lex Rademaker, *Longbloom*
3) **BioBTX: biobased bouwstenen voor hoogwaardige groene kunststoffen;** door Niels Schenk, *BioBTX bv*
4) **AHPD en groen gas,** Kirsten Zagt, *Bareau bv*
- 15.50 uur **Waar liggen de kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven op het gebied van de Biobased Economy, regionaal, nationaal en in Europa?**
Spreker to be announced
- 16.10 uur **Forum-discussie in een gouden driehoek formatie**
Overheid: Karin Weustink, *plv. Directeur Biobased Economy Ministerie van EL&I*
Ard van der Tuuk, *gedeputeerde Provincie Drenthe*
Onderzoek: Lubbert Dijkhuizen, *wetenschappelijk directeur Carbohydrate Competence Centre*
Alle Bruggink, *Emeritus Hoogleraar Radboud Universiteit*
Industrie: Lex Rademaker, *CFO Longboom*
Anne Jan Zwart, *Directeur EcoStyle*
Alex Benschop, *Manager New Business Development Royal Cosun*
- 16.45 uur **Ard van der Tuuk, Afsluitende woorden**
- 17.00 uur **Afsluitende borrel**

Middagprogramma 2 DPI-VC Marktdag

- 13.30 uur **Welkom** door gespreksleider Lonneke de Graaff, *DPI Value Centre*
- 13.40 uur **Inleiding biopolymeren**
Door Karin Molenveld, *projectmanager Wageningen UR*
- 14.20 uur **Presentaties door leveranciers**
  - Wageningen UR Food & Biobased Research
  - Applied Polymer Innovations Emmen B.V. (API Institute)
  - BASF Nederland B.V.
  - Cumapol (Custom Made Polyesters)
  - Güth & Wolf (onder voorbehoud)
  - GreenGran
  - Hempflax
  - NatureWorks
  - Netl
  - Polyone
  - Synbra Technology
- 15.45 uur **Pauze**
- 16.00 uur **Eén op één gesprekken en gelegenheid tot netwerken**
- 17.30 uur **Afsluitende borrel**

Beide middagprogramma's komen samen voor een uitgebreide afsluitende borrel.

Dag 3 Programma

Hotspot Zuidoost Drenthe: In Emmen gebeurt het!

28, 29 en 30 november 2012

DRIE DAGEN
BIOBASED ECONOMY
EMMEN

GROENE CHEMIE
BEWEGING IN DE MARKT!

Hotspot Zuidoost Drenthe

Zuidoost Drenthe ontwikkelt zich tot een krachtige hotspot voor de biobased economy. De regio heeft uitstekende potenties om zich onderscheidend te profileren; de grote concentratie van relevante sectoren in elkaars fysieke nabijheid: chemie, agrobiopolymeren en vezelchemie, land- en tuinbouw en een groot achterland door grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland. Deze dragers zijn essentieel voor een groene transitie van de hele chemische sector.

Emmen ziet daar goede kansen in voor nieuwe bedrijven. Het Emmtec-terrein is een aantrekkelijke vestigingslocatie als broedkamer voor de groene chemie. Het programma belicht de bedrijven die daar nu al zijn gevestigd en toont de mogelijkheden van samenwerking die er zijn. Let's talk business!

Voor wie?

Grote en kleine bedrijven die geïnteresseerd zijn in de mogelijkheden van het Emmtec-terrein, voor optimale samenwerking en/of ideale vestigingslocatie!

Programma

- 9.00 uur **Ontvangst**
- 9.30 uur **Openingswoord** door dagvoorzitter Jaap Jepma, *Directeur Noordtij*
- 9.40 uur **Setting the scène: over groene chemie, verduurzaming en speerpunten**
Door Rudy Rabbinge, *Emeritus Hoogleraar Wageningen UR*
- 10.00 uur **Wat doet 'de markt'? ABN AMRO-visie op sector rubber & kunststoffen**
Door David Kemps, *Sector Banker Industrie ABN AMRO*
- 10.30 uur **Kennisinfrastructuur in Emmen als belangrijke succesfactor**
Door Patrick Bemelmans, *Head of School Stenden Hogeschool*
- 11.00 uur **Koffie- en theepauze**
- 11.20 uur **Beleidsmatige (EZ) omgeving in (Noord-)Nederland**
Door: Bouke Arends, *wethouder EZ gemeente Emmen*
- 11.40 uur **Duurzame procesvoering en recycling**
Door Jan Roos, *Director Research & Technology Teijin Aramid*
- 12.00 uur **Recycling en hergebruik van kunststoffen**
Door Mathijs Veerman, *Business Development Manager, Morssinkhof Plastics*
- 12.20 uur **Nieuwe ontwikkelingen in de polyestermarkt**
Door Marco Brons, *Directeur Cumapol*
- 12.40 uur **Lunch**
Welkomstwoord door Ivo Verdonkschot, *Director Industry Parks Nuon*
- 14.00 uur **Biobased ontwikkelingen**
Door Leonie Stigter, *Development Program Manager, Colbond*
- 14.20 uur **Ontwikkelingen in onderzoek en toepassingen: aansluiting bij de Topsector Chemie**
Door Arie Brouwer, *Directeur DPI ValueCentre*
- 14.40 uur **Resultaten kenniscentrum (groene) vezelchemie**
Door Cor Kamminga, *Directeur KNN Advies* en Bert Knol, *Directeur Spring*
- 15.00 uur **Presentatie door API Institute**
Door Jan Jager, *Director R&D API Instute*
- 15.20 uur **Afsluitende woorden** door dagvoorzitter Jaap Jepma, *Directeur Noordtij*
- 15.30 uur **Rondleiding in het API Insitute**
Door Jan Jager, *Director R&D API Instute*
- 16.15 uur **Afsluitende borrel**

DATUM: vrijdag 30 november

TIJD: 9.00 - 17.00 uur

LOCATIE: Applied Polymer Innovations Institute,
(API Institute) Emmen

KOSTEN DEELNAME: € 75,- excl BTW

